

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român”, „Foia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

O sută de mii de soldați turci la dispoziția puterilor centrale

— In urma evacuării frontului dela Dardanele de către anglo-francezi —

Viena, 11 Ianuarie. — In cercurile diplomatice vieneze se afirmă că englezii s'au hotărât să evacueze definitiv peninsula Gallipoli numai în urma bombardărilor strașnice întreprinse de armata turcă de acolo.

Numărul soldaților englezi, care au părăsit acum peninsula, se evaluează la aproape treizeci de mii. Prima consecință a evacuării peninsulei Gallipoli e că au rămas liberi peste o sută de mii

de soldați turci.

Se susține însă că 60.000 de soldați turci vor rămâne încă în tot cazul în peninsula.

Dacă englezii își vor duce forțele spre Salonic, atunci — după toate probabilitățile și turcii își vor duce de acolo armata rămasă disponibilă — astfel că situația de pe acest teatru de război se va prezenta iarăși în defavoarea Ententei.

Răsunetul atacurilor rusești din Bucovina în Cernăuți

Cernăuți, 11 Ianuarie. — Azi sunt 14 zile, de când s'au început luptele la granițele Bucovinei. Cu toate că teatrul de război e foarte apropiat de Cernăuți, faptul acesta n'a schimbat nimic din aspectul orașului. Aici decurge viața în mod normal; ligul de săptămână care se ține Lunea, a fost bine cercetat; s'au trimis multe mărfuri. De asemenea sunt privite fără vre-o deosebită îngrijorare și evenimentele războiului. Zilnic trec prin oraș prizonierii ruși. Numărul prizonierilor de război a fost în zilele din urmă de 3600, între cari 12 ofițeri. Prizonierii de război spun, că în sinul comandamentului superior fusese, sunt divergențe de păreri. Un general co-

mandant, care a fost în Cernăuți pe vremea invaziunii a doua rusești, s'a declarat în statul major în contra noii ofensive rusești, provocându-se la greutățile naturale și de ordin tehnic, cari s'ar opune acestui plan. Cu toate acestea generalul Ivanov a decis realizarea acestei ofensive. — In ultimele zile au apărut aviatorii ruși deasupra Cernăuților și au aruncat bombe în oraș, dar ca întotdeauna așa și acum — fără succes. — între prizonierii transportați acum mai în urmă a fost și muzica unui regiment de infanterie rus, care a traversat cântând străzile Sadagurei.

O luptă navală pe Marea Neagră

Constantinopol, 11 Ianuarie. — Pe Marea Neagră s'a produs o luptă violentă între crucișătorul panțerat turc »Sultan Javuz Selim« și crucișătorul rus »Impărăteasa Maria«. Lupta s'a desășurat în-

tre aceste bastimente dela o mare depărtare. Crucișătorul turc n'a suferit avarii, pe vaporul de război rus s'a putut constata explozia unui proiectil turc.

Lupte mari în Mesopotamia

Constantinopol, 11 Ianuarie. — In noaptea de 7 Ianuarie cei 10.000 englezi împresurați de trupele turcești la Kut-amar, au încercat o ieșire din cetate,

în mai multe puncte, deschizând un foc aprig. Sub pierderi grele, englezii au fost respinși în vechile lor pozițiuni.

Desamăgirea presei franceze de acțiunea Ententei în Orient

Paris, 11 Ianuarie. — Ziarul »Figaro« vorbind de înfrângerile trupelor anglo-franceze la Dardanele, în Balcan și în Mesopotamia, face următoarele amare constatări:

»O idee nu valorează decât prin executarea ei, în artele plastice, ca și în diplomatie, în literatură ca și în strategie militară. Ideile sunt întocmai ca pasările, cari nu-și aleg ramura pe care se pun. Aceiași idee poate să-i vie lui Platon și sclavului său, lui Cezar sau unei năvălăți. Geniul este de a traduce ideea în marmură, în strofe, în victorie. Intreprinderea franco-engleză spre Constantinopol a fost o întreprindere măreață, dar ea a fost foarte reu con-

dușă, pe uscat ca și pe apă. Expediția engleză spre Belgrad a fost de asemenea foarte frumoasă — însă ea a fost angajată cu efective nesuficiente. Jurnalele engleze se plâng nu fără rațiune că nu au cunoscut mediocritatea pregătirii engleze în Mesopotamia, decât prin înfrângerea dela Ctesifon, înfrângere foarte onorabilă dar foarte penibilă. Puțin i-a trebuit englezilor să ajungă la Bagdad. Dar în aceeași zi au fost asaltați de imense trupe turcești, nebanuite, și după o luptă crâncenă au fost nevoiți englezii să se împărăștie în valea Tigrului.

Odată mai mult politica Ententei a fost neprevăzătoare și improvizată.

DIN ROMÂNIA

In jurul candidaturii părintelui Lucaciu și poetului Goga,

Continuă vii discuții și polemici în presa din România. Ziarul oficios »Viitorul« manifestă pe față ostilitatea sa contra acestor candidaturi și în articolul său pîm dela 24 Decembrie st. v. sub titlul »Candidații conștiinței naționale« observă:

D. Octavian Goga se silește a infățișa publicului într-o lumină ademenitoare candidatura sa și a părintelui Vasile Lucaci, anunțate sub egiida »Federației«.

Ziarul nostru se crezuse dator a releva greșala în care au luncat acești doi fruntași ai Românilor de »dincolo«

Dintr-un sentiment explicabil nu ne-am îndreptat dacă ar fi fost mai folositor cauzei ca reprezentanții ei să fi rămas, în aceste grave momente, în mijlocul poporului, unde se simte alăta nevoie astăzi de mângăiere, de sprijin și încurajare. Nu vom să scrutăm conștiința nimănui, de și atăția, chiar între Ardeleni, discută cu aprindere această chestiune.

Viața noastră politică — d. Goga însuși o recunoaște, într-un fel — e întinată de păcatele... tinereții sale, și cea d'întăi datorie a soliei ce venea dela frați era să se țină, în vremea aceasta tulbure, departe de dînsa.

Mașina electorală e ceva prea banal pentru a măsura conștiința unui neam. D. Goga o știa și n'a simțit totuși repulsiune de a face tocmai la dînsa apel. Să nu ne mai amăgim în zadar: izbânda d-lui Goga la Caracal nu va fi o mai puternică afirmație a conștiinței românești după cum căderea sa, în alegeri, nu va însemna negația acestei conștiințe. A declara atunci că »din atitudinea față de noi a factorilor chemați, vom descifra o îndrumare politică avansată Românilor de peste munți este o riscată figură de stil.

Sunt atăția fruntașii vieții românești de peste Carpați. Cei mai mulți au rămas acolo, în bătaia nemiloasă a vîntului pustitor. Cine poate spune suferința lor, în mijlocul uriașei tragedii a neamului? Dar nici unul nu se gîndește a scuta în chipul acesta egocentric, adîncimea conștiinței noastre din Regat.

Candidatul »Federației« aruncă la sfîrșit, o apostrofă. Declară, cu aere de răfuială, că va avea prilej »de a privi în întimitatea vieții constituționale din Regat« și, cunoscînd de aproape sistemul electoral unguresc, va putea face o paralelă, »a cărei utilitate va servi, poate, la timpul său, și celor rămași acasă.«

Insulte și batjocuri, la adresa vieții publice și private din Regat, s'au auzit adesea la frații de peste munți. Neîncrederea lor în puterile noastre a făcut nu odată obiectul indignării publice dela noi; d. Iorga a relevat-o, între alții, de multe ori. Dar formularea tăioasă a acestor nedrepte aprecieri, în vremea când Regatul se mobilizează sufletește și din partea unuia care

ni se înfățișează aici »candidat al conștiinței naționale«, ni se pare cel puțin o nedelicatete.

Pe de altă parte ziarul »Epoca« care susține candidatura poetului Goga, anunță că la Caracal, unde candidează poetul Goga, s'au deslănțuit nemai pomenite presiuni oordonate dela centru, de către guvern în contra candidaturii poetului Goga. Guvernul a dat ordin să se combată cu înverșunare o candidatură care nu-i convine. A suspendat pe politistul din Caracal care simpatiza cu Goga.

Ce crede ministrul de externe al Rusiei despre intențiile României

Ministrul de externe rus, Sasonow a acordat un interview corespondentului ziarului american »Outlook«. D-sa nu crede în pericolul ca Polonia și Belgia să rămâie în mâinile Germaniei, — pentru aceasta e prea mare interesul Angliei, Franței și Rusiei pentru aceste două țări, ca să îngăduiască așa ceva, Sasonow a spus apoi că cel mai bun mijloc pentru a ajuta reînvierea Serbiei — este o victorie rusească în Polonia. O directă expediție contra Bulgariei a fost exclusă, mai ales pe uscat. Dar în fine, în ce chip și unde — aceasta nu e treaba bărbaților de stat, ci a militarilor. Rusia e foarte mulțumită de felul cum e sprijinită în Balcani de celelalte puteri ale Ententei.

Sasonow nu crede că România și Grecia vor putea fi încă câștigate de puterile centrale, mai ales e ridicolă ideea că cinci milioane de Români ar ataca 180 milioane ruși pentru a atrage de partea lor 600.000 români din Basarabia, când România dacă s'ar alia de Ruși, ar putea readuce sub sceptrul ei cinci milioane Români din Bucovina și Transilvania. Dar România nu va face nici una, nici alta, ci va rămânea neutră.

Germanii despre atitudinea dlui Ionel Brătianu

Ziarul »Deutsche Tageszeitung« publică un articol despre politica României în legătură cu misiunea lui Șebeko.

— Se pare — spune ziarul — că se discută acum eventualitățile și se oferă României pentru fiecare din ele un preț politic deosebit. Trebuie să fie important pentru Rusia să afle, cât mai curând posibil, ce vrea și ce va face România.

Se crede că Brătianu nu găsește încă venit momentul de a lua o poziție hotărâtă sau, dacă a luat-o, de a o face cunoscută. Brătianu a înțeles cu toate prezicerile despre căderea sa și despre apropiată sa hotărâre definitivă, să-și mențină mâna liberă și să nu fixeze politica României de nici o parte. E posibil, ca să fi fost de mai multe ori în preajma hotărârii definitive. Au intervenit însă mereu evenimente, cari i-au permis să continue politica sa cea veche. Și acuma are în mod evident concepția, că trebuie să mai aștepte.

Dacă această atitudine este utilă sau nu, interesează pe Germania mai puțin decât pe poporul român. Germania așteaptă în mod rece desfășurarea evenimentelor din România.

Istoria politicii externe a României în timpul războiului mondial va forma o dată un capitol foarte interesant. Acest

capitol însă nu s'a încheiat încă și cu cât hărbatul de stat, care conduce România, așteaptă mai mult, cu atât riscul său devine mai mare. Faptul că continuă să ia asupra guvernului român a-

cest risc, permite să se tragă concluzia, că Brătianu sau are foarte mare speranță în succesul final al politicii sale, sau se teme de grave pericole și de mari pagube în cazul unei decizii imediate.

MERSUL RĂZBOIULUI

Pregătiri pentru luptele în jurul Salonicului

— *Linște pe frontul rusesc și italian. — O nouă înfrângere a muntenegrenilor. — Germanii repurtează o victorie contra francezilor în Champagne. — Criza politică din Anglia. — Cum motivează Ententa fuga ei din Dardanele. — Succese turcești pe toate fronturile. —*

Asupra acțiunii armatelor germane, austro-ungare și bulgare contra trupelor Ententei din Salonic — există încă mister. Oare-cari lămuriri asupra acestei acțiuni — da azi un ziar din Atena — care se crede bine informat:

Așa »La Gazette d'Athènes« scrie:

»Suntem acum în măsură să dăm amănunte precise, asupra chipului cum s'a regulat în mod definitiv chestiunea pătrunderii pe teritoriul grecesc a trupelor puterilor centrale, în scopul urmării aliaților precum și în privința participării trupelor bulgare la această expediție.

Negocierile angajate asupra acestor puncte, au provocat o declarație a Germaniei după care, din motive militare, de o supremă importanță, participarea Bulgarilor e absolut indispensabilă, pentru că e absolut imposibil acum, ca să se modifice celelalte fronturi ale armatelor Imperiilor Centrale și ale aliaților lor. Prin urmare trupele bulgare vor trece, la momentul potrivit, frontiera greacă, pentru a da atacul hotărâtor contra aliaților, aproape cu toate forțele lor și cu concursul trupelor austro-ungare și germane, concentrate în sectorul Ghevgheli-Doiran.

În același timp Imperiile Centrale, împreună cu aliații lor, vor da guvernului grec și Regelui Constantin — toate asigurările și garanțiile ceterule și impuse de neutralitatea și integritatea Greciei și pentru evacuarea imediată a terenului ocupat, de îndată ce scopul expediției germano-bulgare pe teritoriul grec, va fi atins.

Trebuie remarcat, că Imperiile Centrale au angajat negocieri și cu România, care a socotit că e bine momentul, ca să declare, că se interesează de echilibrul forțelor sa'e în comparație cu ale vecinei sa'e, Bulgaria. România e deci interesată, ca teritoriile grecești din Macedonia, care ar fi ocupate eventual de Bulgaria, să fie evacuate, de îndată ce operațiile contra aliaților de la Salonic, ar fi terminate.

Atacul germano-bulgar în contra Aliaților se va produce, după cum transpiră din aceleași cercuri diplomatice, cel mult peste 10 zile.

Grecia asigurându-și în modul acesta — într'un chip ce nu îngăduie nici cea mai mică îndoială — integritatea și neutralitatea sa, va asista ca un simplu spectator la desfășurarea luptei pe teritoriile sale macedonene și va primi despăgubiri pentru toate pagubele și devastările ce ar suferi.

Bulgarii se prepară deja pentru apropiata reîncepere a operațiilor, care vor reclama jertfe grele, de oarece e vorba de o ofensivă contra câmpului întărit al Aliaților.

Cercurile militare din Sofia nu pot respinge cererea Imperiilor Centrale, ca armatele bulgare să iee parte la atacul contra aliaților, de oare-

ce motive de cea mai mare importanță impun, ca să nus e facă absolut nici o schimbare pe celelalte fronturi ale armatelor germane și austro-ungare.

*

»Vossische Zeitung« află din Amsterdam că din Londra vine știrea că consiliul de război englez s'a ocupat cu chestiunea dacă n'ar fi de recomandat să se renunțe și la expediția din Salonic. Dispoziția generală era pentru renunțarea la această expediție, dar o deciziune nu s'a putut lua, căci chestiunea aceasta trebuie supusă și consiliului de război din Paris.

— Ziarul guvernamental grec »Neon Asty« constată că trupele anglo-franceze din Salonic duc lipsă de artilerie grea și că se așteaptă din Marsilia sosirea ei.

— Parlamentul grec se va întruni la 24 Ianuarie, se crede că tot atunci se va proclama starea de asediu la Atena.

Guvernul grec a protestat iară la Paris și Londra contra arestării supușilor greci din Mitilene. Ententa violează mereu suveranitatea grecească. Cel mai nou act al ei e arestarea supușilor străini din insulele grecești Milos, Ikaria și Chios.

— Trupele negre ale Ententei, au fost depărtate din Salonic — fiindcă nu pot suporta frigul. Mulți senegalezi au murit.

*

În Muntenegru, cu toată greutatea terenului, trupele generalului Kóvess progresează mereu în interiorul acestei țări. Eri au ocupat localitatea Bioce. Muntenegrenii sint atacați din 3 părți, din spre vest, nord și est și terenul pe care se află muntenegrenii devine din zi în zi mai strîmt.

v. Höfer anunță următoarele la 10 Ianuarie de pe frontul muntenegrean:

Coloanele noastre cari au înaintat către localitatea Berane — au respins iară pe muntenegrenii din mai multe înălțimi și au ajuns la localitatea Bioca. La nord de aceasta localitate, a fost curățit de muntenegreni hmalul răsăritean al râului Lim. Trupele cari au de trecut culmi acoperite cu zăpadă de peste un metru înălțime — fac minuni. La Tara au loc lupte de artilerie și încăierări. La granița de sud-vest a Muntenegrului urmează lupte.

* * *

Pauza ce a intervenit în ofensiva rusească în Galiția și Bucovina durează acum a treia zi. Excepție făcând câteva atacuri rusești la Toporonți și Berestiani, cari atacuri au fost lesne respinse de trupele noastre — domnește liniște pe frontul rusesc — care vădește prăbușirea ofensivei armatelor țariste. Dar rușii vor începe o nouă ofensivă, pentru care aduc noi întăriri.

Iată ce anunță comunicatul lui Höfer de la 10 Ianuarie de pe frontul rusesc:

Nici eri n'au avut loc lupte mai mari în Galiția de răsărit și la granița Bucovinei. — Numai la Toporonți a fost respins un atac dușman. Altfel nimic nou.

Höfer, mareșal-locot.

Situația e în general neschimbată.

La Berecliani a fost respins atacul unor detașamente mai puternice.

Șeful Statului major.

LUPTELE DIN APUS

— Un nou succes german. — *Incă 423 francezi prizonieri. — Irlandezi cari strigă „Trăiască împăratul Germaniei!” — Criza politică din Anglia.* —

Comunicatul german de la 10 Ianuarie anunță următoarele de pe frontul francez:

La nord-vest de Massiges în regiunea fermei maison de Champagne, atacurile trupelor noastre au dus la cucerirea stațiilor de observații franceze și hașșeelor lor pe o întindere de mai multe sute de metri. 423 francezi, printre cari 7 ofițeri au fost făcuți prizonieri, și am mai capturat 5 mitralieze, 1 asvârlitor de mine mare și 7 mici. Un contra-atac francez a eșuat la răsărit de această fermă. La Founney o escadă de aeroplane germane a bombardat depozitele militare franceze.

Șeful Statului major.

— Vaporul de război englez »King Edward VII.« care lovit de o mină s'a scufundat — era de 17.800 tone și avea un echipaj de 780 oameni, care echipaj a fost salvat.

— În localitatea Carrickmore (Irlanda) s'au produs la o reprezentație teatrală încăierări singuroase între irlandezi din tabăra Redmonds și irlandezi din alianța irlandeză. Aceștia din urmă au strigat: Trăiască împăratul Germaniei!

— Din Londra se anunță că guvernul englez Asquith e decis să se retragă în cazul când va vedea că la a doua citire a proiectului de lege prin care se introduce serviciul militar obligator — opoziția va fi în creștere. Un consiliu de Coroană se va ține Joi la Londra care va da o soluțiune crizei politice.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— *Slab duel de artilerie. — Italianii se plîng de vremea rea. — Presa italiană vorbește de aspirațiile imperialiste sîrbești.* —

De pe frontul italian, comunicatul lui Höfer de la 10 Ianuarie vestește:

Afară de luptele de artilerie în regiunea Görz, la Col di Lana și în sectorul Folgaria, — n'au avut loc alte lupte pe frontul italian.

Höfer, mareșal-locot.

Și rapoartele italiene din 8 și 9 Ianuarie vorbesc că pe tot frontul domnește o liniște relativă, afară de o vie acțiune de artilerie în regiunea Görz, Vremea rea în munți împiedică acțiunea infanteriei italiene.

— Ziarul italian »Mattino« scrie că acum când Italia întreprinde resturile armatei sîrbești — se cuvine ca slăbitul stat sîrb să se puie sub protecția Italiei și să lupte sub drapelul italian. »Idea Nazionale« scrie că aspirațiile Sîrbiei la Adria sint excluse.

Din nenorocire există aspirații imperialiste grandomane sîrbești, care visează o Serbie ma-

re la marea Adriatică, cu drepturi egale ca Italia. Dacă acum Italia lucrează pentru Serbia — o face numai pentru o Serbie care să se conformeze intereselor Italiei.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

— *Cum motivează englezii renunțarea lor la acțiunea contra Dardanelelor. — Bucuria în Turcia, de fuga dușmanului. — O mare biruință turcească în Mesopotamia.* —

Foarte comic e raportul englez asupra retragerii trupelor Ententei din ultima porțiune a peninsulei Gallipoli, din Sedil Bahr. Acest raport spune că opinia publică din Anglia a fost pregătită încă săptămână trecută cu ideea evacuarii complete a peninsulei Gallipoli. Pederile engleze la retragerea din Sedilbahr — spune raportul englez — fără rușine — a fost numai de un singur om, francezii n'au avut nici o pierdere. 17 tunuri vechi — au fost aruncate în aer de englezi, la plecarea lor.

— Toate ziarele turcești salută sfârșitul rușinos al întreprinderii Ententei dela Dardanele — și-l consideră ca un eveniment important pentru toată lumea. Cercurile militare turcești se așteptau ca englezii să evacueze și Sedilbahr. Atacurile lor violente din ultimele zile erau numai o mascare a fugii englezilor.

La Constantinopol au avut loc mari demonstrații de bucurie.

Și în Mesopotamia, turcii au de înregistrat o mare biruință: Englezii au încercat cu o divizie să scape orașul Kut el Amace de împresurarea turcilor. Dar englezii au fost bătuti și au pierdut peste 3000 soldați.

Din Parlamentul ungar

— Ședința dela 10 Ianuarie —

Debaterea proiectului unei centrale a institutelor financiare

a continuat și eri în Camera ungară. Interesul deputaților era slab — numa 40-50 deputați au fost prezenți la această ședință. Au luat cuvântul deputații Paul Jaczko, Geza Hovany Gabriel Ugron, G. Gundisch și Iuliu Ságby. Deputatul Hovany a arătat că băncile din provincie vor trece printr'o mare criză după război — de aceea trebuie ca să ne îngrijim ca aceste bănci să se bucure de protecția statului.

Deputatul opozițional Ságby a arătat că e mai bine ca Centrala să aibă un caracter provizor — ca să vedem cum funcționează și ce roade aduce. Cea mai mare greșală a proiectului în prima lui redactare era că acorda puteri atât de mari guvernului — încât lesne putea servi această centrală pentru scopuri politice. Mai bine ar fi făcut guvernul ungar să sprijine pe micii meseriași, pe micii negustori, decât băncile mici. Nu votează legea.

La 3 și jum. p. m. se încheie ședința.

Ședința dela 11 Ianuarie

Centrala institutelor financiare continuă și azi a fi obiectul debaterilor în Camera ungară. Mai sunt anunțați să vorbească, deputații Stefan Szabo, Desideriu Abraham, Alex. Gieswein, Lu-

dovic Beck și Andreas Ráth. Se crede că azi va lua sfârșit debaterile în jurul acestui proiect. La sfârșitul debaterilor va vorbi și ministrul de finanțe.

Știrile zilei

Dragă „Foaie a Poporului Român“

De sărbători și de Crăciun
Vă doresc ca ciasul bun,
Când s'a născut acest jurnal
Să rămăie-un ideal
Pentru slova românească
Care să se tipărească
Ciasuri multe fericite,
Rând de zile nesfârșite...
Făr' de pretenții de scofală
În ungureasca capitală.
Capitalul e d'ajuns,
Când și acolo am ajuns,
Ca să scoatem un ziar
Zilnic în centrul maghiar.
Și celui ce a muncit
Cu suflet bun, cu gând cinstit,
Pentru neamul românesc
În Regatul unguresc,
Sincer și convins îi spune:
»La mulți ani și multe bune«,
Să-i dorească 'n propășire
Pentru a neamului mărire!

Haralamb Călămăr.

Înmormîntarea lui Ludovic Mocsary

a avut loc eri, Luni dimineață, la Andornak. Vechiul amic al defunctului, Ernst Mezei a ținut la mormântul lui Mocsary o vorbire adincă mișcătoare. Comitatul Borsod a fost reprezentată la înmormîntare de o deputațiune în frunte cu vicespanul Bonis. Parlamentul ungar a depus o cunună la mormântul fostului membru al său.

Prizonieri români în Rusia

Din Rusia — ziarul bucureștean »Adevărul« — primește o scrisoare semnă de 34 români din armata austro-ungară, luați prizonieri de ruși. Ei roagă ziarul să publice spre știința familiilor lor că sint bine cu toții. Stampia poștei e din Moscova.

Iată numele prizonierilor:

Pantea Mișcu din Siciău comit. Arad; Soldan Dumitru din Felcea Egredi comit. Zalad; Săvetu Mircea din Bărberek comit. Alsolohervar; Munteanu Ion din Pankota comit. Arad; Juri Roman din Acmar comit. Alba Iulia; Buciu Tudor din Moroș-Terec comit. Turda; Mihăițiu Gh. Moroda oficiul Apa Telec comit. Arad; Marie Pavel dura din Sessebeș comit. Sibiu; Stele Alexandru din Cococenii comit. Bihari; Mihăițiu Ion din Moroda comit. Arad; Casari Pascu din Veronica Ceres Cocioba comit. Arad; Morodan Ion din Moroda comit. Arad; Casari Pascu din hai Mareș Kinceșfő comit. Turda; Ioigea Pătru Nogi Selmagi comit. Arad; Vișan Ion din Morocoza comit. Cluj; Socas Niculae din Chintesi, comit. Arad; Botea Ion din Siciău comit. Arad; Ion Gaeris com. Sătmaie Jodani comit. Săt-Mare; Iancu Alexandru din Prăjești comit. Arad; Pușcaș Gavrilă din Ghergea comit. Turda; Bredan Teaman din Ocisarlocas comit. Arad, Gheorghe Oncu com. Tiulești, olic. Baia de Criș comit. Hunead; Prodan Gheorghe din Jimborul unguresc comit. Cluj; Stoieută Sascută Popescu din Rind Alb comit. Hunead; Tura Sanson din Iuda mare comit. Cluj; Tudor Olteanu, Palatea comitatul Cluj; Olariu Ion din Palatea comit. Cluj; Nicu Tânase din Supeni comitatul Hunead; Simion Neacsu din Palatea comit. Cluj; Vasilică Bobes

din Paalca comit. Cluj; Pet e Serghiean din Nădăușul unghereș comit. Cluj; Crisan Gheorghe din Petrișul Mare comit. Cluj; Gheorghe Bogdan din Terebăști comit. Sat-Mare; Mihail Mares din Curtici comit. Arad.

Cartelele de pâine,

au intrat ieri în vigoare la Budapesta — și au provocat mare zăpăceală în birouri și cafenele. Nu toți consumatorii și-au adus de acasă cartelele de pâine, și fără acestea, n-au putut căpăta pâine nici la birou, nici la cafenea. Mai ales persoanele sosite din provincie au avut de suferit de pe urma acestui nou sistem. Cartelele de pâine din provincie nu au nici o valoare în Capitală — și deci nu li se eliberează pâine, ci trebuie să aducă din provincie pâine.

Coloman Furca,

măcelar din Slatina (com. Timiș) a dăruit 1 cor. pentru răniții din spital. Aceasta e o faptă vrednică de imitat.

O proclamație a guvernului militar al Serbiei,

Contele V. Salis a fost adresată populației sârbești. În această proclamație se spune că monarhul austro-ungar a creat un post de guvernator general militar peste părțile Serbiei ocupate de trupele austro-ungare. Contele Salis invită populația sârbă să sprijine cu încredere organele administrative pentru restabilirea ordinii în țară. Îndeamnă populația să se ție departe de orice acțiune politică. Rebeliunile vor fi riguros pedepsite.

Loteriile de clasă ungară și austriacă

au primit permisunea guvernului respectiv, să desfășoare loturile lor și în ținuturile ocupate din Serbia și Polonia rusească.

Un preot care - și pune capăt vieței

Ludvic Gómori, preot reformat și profesorul gimnazului din Kunszentmiklos s'a împușcat. Motiul sinuciderei nu se cunoaște.

Groznicul dezastru din Bana-Moreni

Din București se anunță:

Un groznic incendiu, care a luat imediat proporțiile unui dezastru, a izbucnit la schela Bana, o regiune petroliferă.

Focul alimentat de vânt, s'a întins cu o iuteală înspăimântătoare, cuprinzând pe o distanță de peste 500 de metri nouă sonde, mai multe rezervoare de petrol, diferite instalații și clădiri, cum și o însemnată cantitate de țifei.

Oamenii de serviciu cari în primul moment au fugit îngroziiți, s'au recules și au început a da ajutorul spre a salva ceea ce va fi posibil.

Inginerii tuturor întreprinderilor, precum și personalul de control al statului, au șosit la fața locului.

Focul, care continuă încă cu furie, a distrus până în acest moment sondele No. 49, 55, 7, 23, 24, și 25 ale societății »Oilfield«; No. 2 a societății »Steaua Română« și No. 19 și 25 ale societății »Astra-Română«.

De asemeni mai multe rezervoare, clădiri și instalații ale tuturor societăților, cari au fost distruse de flăcări.

Pagubele, cari pentru moment nu se pot evalua precis, trec de peste o jumătate milion.

Jandarm ucigaș

Din Seghedin se anunță: Josif Janossy, comandantul unui post de jandarmi a reclamat superiorului, că jandarmul E. Török e foarte neglijent în exercitarea funcțiunei sale. Acesta din

urma aflând de denunțul contra lui — a împușcat pe comandantul Janossy — și a încercat apoi să se sinucidă — dar i-a fost smulsă arma. — Jandarmul ucigaș a fost arestat.

Deputat bulgar omorît

Din Sofia vine știrea că Utșoramansky, membru în Sobrania bulgară a fost ucis ieri seară de servitorul său. Motivul acestei crime e răzbunarea. Deputatul ucis a aparținut partidului Stambulovist.

Principile Bülow,

a părăsit ieri Luzarn (Elveția) plecând la Berlin, ca să asiste la deschiderea dietei prusace.

Camforă—Gumă—Metale

Camfora se întrebuițează în medicină și mai ales în fabricarea pulberii fără fum. Înainte de război ea venea din Japonia, scoasă dintr-un copac; acum chimia a reușit să o fabrice prin sinteză și a obținut o camforă mai economică și mai curată ca înainte.

Cheștiunea fabricării gumei artificiale în țările este rezolvită, căci din sucul unui copac din familia aselepiadeelor se extrage un sătăptos la fel cu cauciucul. Este drept că până acum acest produs nu este perfect ca guma, dar asta nu înseamnă că chimia n'o să ajungă să-l perfecționeze căci și sticla la început da numai în sută zămbi, iar acum da 22—24 la sută și de o calitate superioară.

Lipsa de aramă se înlocuiește cu fier, zinc și aluminiu și magneziu. S'a constatat că un aliaj de aluminiu și magneziu are o putere de conductibilitate pentru electricitate mai mare de cât aramă.

Fiețele de telefon portativ ale căpitanului Scott în expediția la Polul Sud, erau de aluminiu; în Londra și Paris se întrebuițează acest metal la noule tramvaie electrice. Magneziul se extrage dintr-un produs înfecțios al potasei care până azi nu era întrebuițat; aluminiul se extrage din bauxita și din argila în Brazilia și găsește pretutindeni.

Cum se fac depeșile rusești?

De câte ori germanii ocupă un nou oraș ruseșc, întâi pun pe locuitori să curețe străzile. Tot de atâtea ori în rapoartele rusești se da știrea:

»Cutare oraș a fost curățit de germani.«

Dorința de pace a Papei

Papa primind în audiență pe președintele Crucei Roșii internaționale din Elveția, Ador, și-a exprimat încă odată via lui dorința ca pacea să se încheie curând și și-a dat glas convingerei, că Elveția împreună cu celelalte state neutrale ar putea aduce bune servicii cauzei păcii.

Moartea unui scriitor francez

Francis Charnes, directorul celei mai distinse reviste franceze: »Revue de deux Mondes« a murit la Paris în vîrstă de 67 ani.

În atențiunea aceloră, cari au comandat calendare

Prima ediție a »Calendarului Poporului Român« pe anul 1916, tipărită în 12.000 de exemplare, în decurs de 8 zile s'a epuizat. Judecând după numeroasele cereri de calendare ce ni s'a trimis, imediat am pus din nou sub tipar încă 5.000 de exemplare, cari sunt tipărite și legate deja, iar expediția lor s'a și început, așa, că pîn' la ziua de anul nou, credem, că fiecare cumpărător va fi în posesiunea calendarelor comandate.

În legătură cu aceste știri, avizăm pe toți a-

ceia, cari ni-au cerut mai de mult calendare, și reclămă, că nici până azi nu le-au primit, — vina nu e a noastră, ci a oficiilor poștale, cari nu sunt în situația de a înmăna pachetele atît de regulat, ca în timpuri normale. Ca să arătăm cu cât de mari întâzieri se predau pachetele, înșirăm vie-o câte-va nume: D-I Ugliș inv. în Lăpușnic, calendarele trimise în 29 Decembrie, le-a primit în 8 Ianuarie. Petru Șandru, rotar, în Mehadia, căruia i-am trimis calendarele în 2 Ianuarie, după 8 zile, reclămă că n'a primit încă calendarele. Am putea continua, dar și aceste două exemple sunt de ajuns pentru a dovedi că întârzierea înmănuării pachetelor provine din cauza neregularității poștei.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțu.

Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cucer« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Dela administrația »Foaia Poporului Român«, Budapesta, VII., Ilka-utca 36 se poate comanda broșura:

Ajutorul de stat pe seama familiilor celor înrolați.

Prețul cu portopoștal împreună numai 20 fileri.

Cuprinsul:

1. Cine este îndreptătit să primească ajutor?

2. Cine n'are drept la ajutor?

3. Cei îndreptățiți la ajutor.

3. Ajutorul zilnic pentru întreținere și chirie.

4. De când pînă când urmează să se plătească ajutorul?

5. Cât face ajutorul la zi pentru fiecare membru de familie?

6. Unde și cum trebuie să se ceară ajutorul?

7. Remedii de drept. — Plătirea ajutorului.

8. Plătirea taxelor când cel îndreptătit la ajutor se mută în alt sat sau oraș.

Dela Administrația ziarului

»Foaia Poporului Român«
BUDAPESTA, VII., Ilka-utca 36

se pot cumpăra următoarele cărți:

Rugăciuni pentru soldați

cu binecuvântarea Pr. SS. LL. episcopii Dr. E. Cristea (pentru gr. orientali)

Prețul: 1 exemplar cu porto poștal 10 fileri;

50 exemplare cu porto poștal 3 cor. 20 fileri;

100 exemplare cu porto poștal 5 cor. 30 fileri.

Epistolia Domnului

(carte legată) cu porto poștal 45 fileri.

Visul Maicii Domnului

(carte legată) cu porto poștal 45 fileri.